

Huvudman

Malmö kommun
grundskola@malmo.se

Beslut

Datum 2024-09-25

Dnr 2023:3345

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Videdalsskolan i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 16 april 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Malmö kommun avseende brister rörande betygskatalog. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser brister rörande svenska som andraspråk samt studiehandledning på modersmålet. Det betyder att ärendet avslutas i samtliga delar som prövades i förra beslutet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Videdalsskolan i Malmö kommun under våren 2023. Skolinspektionen fattade den 31 maj 2023 beslut att förelägga Malmö kommun att senast den 30 november 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Våren 2024 genomförde Skolinspektionen en uppföljning av bristerna och genomförde intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen granskades även dokumentation, bland annat betygskataloger. Skolinspektionen fattade utifrån denna uppföljning den 16 april 2024 ett nytt beslut. I detta beslut förelades Malmö kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister gällande svenska som andraspråk, betygskatalog och studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Malmö kommun har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Avstående från ingripande

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde den 16 april 2024 att Videdalsskolan inte levde upp till författningarnas krav gällande dokumentation i betygskatalog. För enstaka elever saknades det helt notering i ämnet modersmål, det vill säga att varken elevens betyg, horisontellt streck eller siffran 2 angetts. Siffran 2 angavs ej heller vid naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnesblock för årskurs 6 samt för enstaka elever i årskurs 7 och 8 höstterminen 2023, trots att ämnesbetyg satts i dessa ämnen.

Av granskade betygskataloger avseende vårterminen 2024 framgår att samtliga elever i årskurs 6 har korrekta noteringar i de naturorienterande- och samhällsorienterande ämnena samt i modersmål. Av betygskataloger framgår dock att en elev i årskurs 8 saknar notering för både det samhällsorienterande blocket samt i historia. Det framgår vidare att en elev i årskurs 9 saknar notering för ämnet modersmål.

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande:

Videdalsskolan har inför betygssättning vårterminen 2024 förstärkt sin rutin för hantering av betygskatalog och tagit fram en tidsplan för betygsarbetet. I den förstärkta rutinen kontrollerar skoladministratörerna satta betyg och betygskataloger, bland annat så att ämne eller ämnesblock är korrekt ifyllda av lärarna och att siffrorna 2, 3 och streck används enligt gällande föreskrifter. Rektor samt administrativ chef går sedan igenom betygskatalogerna för att säkerställa att de är korrekta och rätt signerade.

Huvudmannen har utifrån Skolinspektionens kritik gällande rutin för hantering och signering av betygskataloger gällande modersmål beslutat om förändrade rutiner. Rutinen gäller från och med vårterminen 2024 och innebär att det upprättas en betygskatalog i ämnet modersmål per skola, och att samtliga betygssättande lärare signerar denna på berörda skolor.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. Slutbetyget ska innehålla uppgifter om den högsta årskurs som eleven genomgått och om de senaste besluten om elevens betyg. Betyg som satts innan ett ämne har avslutats ska inte ingå i slutbetyget. Rektorn ska utfärda slutbetyget. Rektorn får inte uppdras åt någon annan att utfärda slutbetyg (6 kap. 14–16 § skolförordningen).

Om betyg inte har kunnat sättas för att det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet. Detsamma gäller när det ska sättas ett sammanfattande betyg för de naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnena. Detta ska markeras med ett horisontellt streck (6 kap. 19 § skolförordningen).

Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg. I grundskolan ska beslut om betyg föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygs katalogen om ett ämne har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. En betygs katalog ska bland annat innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 15 § skolförordningen i grundskolan markeras med ett horisontellt streck. Siffran 2 ska anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i årskurs 6 i grundskolan fått blockbetyg i naturorienterande ämnen eller i samhällsorienterande ämnen. När en elev i årskurs 6 i grundskolan fått betyg i de enskilda ämnena, ska siffran 2 istället anges i ämnesblocken. I årskurserna 7–9 i grundskolan ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (elevens val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (4, 6, 7 och 8–11 §§ Skolverkets föreskrifter om betygs katalog SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att verksamheten nu i stort sett uppfyller författningarnas krav vad gäller betygskatalog. Skolinspektionen bedömer dock att det fortsatt är en brist att det helt saknas notering för ett par elever, det vill säga varken elevs betyg, horisontellt streck eller siffran 2 eller 3, i enstaka ämnen i betygskatalogen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Malmö kommuns verksamhet vid Videdalsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller Betygskataloger.

Utredningen visar att det fortfarande finns felaktigheter i betygskatalogen när det gäller ämnena samhällsorienterande ämne samt modersmål. Samtidigt visar utredningen att det endast är för ett par elever som denna brist förekommer. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde den 16 april 2024 att Videdalsskolan inte levde upp till författningarnas krav gällande undervisning i svenska som andraspråk. Skolinspektionens utredning visade att eleverna i årskurs 1–5 gavs samma undervisning oavsett om de hade beslut om undervisning i svenska som andraspråk eller ej. Skolinspektionens utredning visade vidare att det fanns elever i årskurs 2–6 som enligt beslut skulle undervisas i svenska som andraspråk men som inte gavs undervisning i samtliga delar av det centrala innehållet i kursplanen för svenska som andraspråk.

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande: Huvudmannen har en rutin för undervisningen i svenska som andraspråk samt ett stödmaterial gällande skolans administrativa arbetsgång för behovsbedömning av undervisning i svenska som andraspråk. Videdalsskolan har i sitt arbete med tjänstefördelning och schemaläggning inför läsårsstart 2024/2025 organiserat för undervisningen i svenska som andraspråk utifrån elevernas olika förutsättningar och behov. Behov,

storlek på grupp samt innehåll i kursplanerna avgör hur undervisningen planeras och genomförs och lektioner bemannas med lärare i både svenska och svenska som andraspråk för att möjliggöra för undervisning i båda ämnena. Genom ett läsårskalendarium har rektorn säkerställt förutsättningar för lärares gemensam planering årskurs- och stadievis.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att skolan har genomfört en inventering för att synliggöra eventuella kompetensutvecklingsbehov för lärare i svenska och svenska som andraspråk. Utifrån inventeringens resultat planerar Videdalsskolan under innevarande läsår genomföra lärandecykler där skolan kan följa undervisningens alla delar, såsom planering, genomförande och uppföljning av undervisningen i svenska som andraspråk. Insatserna kommer att ha fokus på kursplanerna, för att jämföra och synliggöra likheter och skillnader, och ledas av medarbetare från förvaltningen.

Rättslig reglering

Undervisningen ska omfatta bland annat ämnet svenska eller svenska som andraspråk (10 kap. 4 skollagen).

För varje ämne ska en kursplan gälla (10 kap 8 § skollagen).

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6,
2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och
3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9. (10 kap 19 § skollagen)

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap 20 § skollagen)

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas

1. som språkval i grundskolan, Skolinspektionen
2. som elevens val, eller
3. inom ramen för skolans val (5 kap. 15 § skolförordningen).

I kursplaner för svenska och svenska som andraspråk anges syfte och centralt innehåll samt kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier (Lgr 22, 5 Kursplaner, svenska som andraspråk).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Malmö kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller avseende att de elever som rektorn beslutat ska få undervisning i svenska som andraspråk ges undervisning utifrån kursplanen i svenska som andraspråk. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristen är avhjälpt. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde den 16 april 2024 att Videdalsskolan inte levde upp till författningarnas krav gällande studiehandledning på modersmålet. Av Skolinspektionens utredning framgick att det fanns en elev i årskurs 5 och elever på högstadiet som inte fick studiehandledning på sitt modersmål arabiska i tillräcklig omfattning. Vidare fanns det elever på högstadiet som inte fick studiehandledning i urdu i tillräcklig omfattning. Det framgick också att det fanns elever som tagits emot som nyanlända i högstadiet och som inte gavs studiehandledning på sina modersmål i arabiska och urdu i tillräcklig omfattning.

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande: Videdalsskolan har under innevarande läsår förstärkt arbetet med organisering, genomförande samt uppföljning av såväl extra anpassningar som studiehandledning på modersmålet. I uppdraget att identifiera och kartlägga elevers stödbehov av studiehandledning på modersmålet har

rektor förtydligat skolans arbetsgång för elevhälsan och arbetslagen. Elevhälsan och arbetslagen hanterar kartläggning och identifiering av elevernas stödbehov i cykler under läsåret. Efter beslut om studiehandledning anmäler rektorn enligt grundskoleförvaltningens rutin till språkcentralen som tilldelar resurser för studiehandledning utifrån skolans anmälan. Förvaltningens rutin anger vidare att mentor, ämneslärare och studiehandledare gemensamt ska analysera huruvida eleven fortsatt behöver studiehandledning och detta sker genom regelbundna uppföljningar via elevhälsan.

Till läsårsstart har rektor organiserat för dialoger mellan skolans lärare och Språkcentralens studiehandledare kring planering, genomförande och uppföljning av stödinsatsen studiehandledning. Skolan har i behovsbedömningar vid läsårsstart 2024/2025 konstaterat att det föreligger ett fortsatt behov av studiehandledning i arabiska och urdu för eleverna på högstadiet och skolan har tilldelats resurser för detta. Behovsbedömningen för eleverna i årskurs 5 visar att det inte längre föreligger något behov av studiehandledning.

Vidalsskolan har även inrättat en förstälärartjänst med inriktning svenska som andraspråk som bland annat ansvarar för behovsbedömning av studiehandledning på modersmålet för nyanlända elever.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 12 i § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristen är avhjälpt. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christina Aro Östgren

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Aro Östgren

X Elsa Widerberg

Föredragande
Signerat av: Elsa Widerberg